

Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Факультет міжнародних відносин, політології та соціології
Кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій

Силабус курсу
"Соціологія туризму"

Обсяг	Загальна кількість: кредитів 3; годин - 90; залікових модулів - 1; змістовних модулів - 1
Семестр, Рік	III / 2
Дні, Час, Місце	за розкладом занять
Викладач (і)	Сніговська Оксана Володимирівна, кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра суспільних комунікацій та регіональних студій
Контактний телефон	0482687693
E-mail:	geotourism@onu.edu.ua
Робоче місце	кафедра економічної та соціальної географії і туризму
Консультації	Очні консультації: 1 год., вівторок, 14.00-15.00 Онлайн-консультації: ZOOM – четвер 15.00-15.30 (запрошення надсилається в групу Telegram)

КОМУНІКАЦІЯ

Спілкування в аудиторії за розкладом. В позааудиторний час студенти зможуть поставити питання під час консультації (вівторок, з 14.00-15.00). Інші види комунікації: група в Telegram, очна та онлайн Zoom-консультації за розкладом.

e-mail:

телефон: 0482687693

соціальні мережі: Telegram (за вказаним номером телефону)

аудиторія: за розкладом

АНОТАЦІЯ КУРСУ (місце даної дисципліни в програмі навчання; мета курсу; тематика)

Предмет вивчення дисципліни - становлення, розвиток і функціонування туризму як соціального явища і форми його самоорганізації; специфіка мотивації дій, відносин і моделей поведінки індивідів, залучених в туризм; особливості інституціалізації цих зв'язків і відносин в ході соціальної активності туристичних індивідів і груп; закономірності взаємозв'язку і взаємозумовленості туризму з іншими сферами життєдіяльності людей.

Пререквізити курсу: ефективність засвоєння змісту дисципліни "Соціологія туризму" значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріалом таких дисциплін як: "Філософія", "Психологія", "Організація туризму" "Релігієзнавство".

Мета курсу - формування у студентів наукових знань про закономірності становлення та функціонування туризму як соціальної системи, розкриття специфіки соціальних структур і зв'язків в цьому соціальному феномені на базі зарубіжних і вітчизняних соціальних теорій

Завдання дисципліни: - 1) вивчення туризму як соціальної системи; 2) виявлення соціальних зв'язків і відносин між різними соціальними спільнотами і сферами життєдіяльності людей в області туризму і за допомогою туризму; 3) виявлення специфічного впливу туризму на стратифікаційну структуру суспільства; 4) вивчення туризму соціологічними методами для вирішення управлінських завдань.

Очікувані результати. Здобувач повинен знати:

- сутність понять «соціологія», «соціологія туризму», «соціальна структура», «соціальний моніторинг», «соціологічні дослідження» та ін.
- основи проведення соціологічних досліджень у сфері туризму;
- основні види інструментарію для проведення соціологічних досліджень у сфері туризму;

- про закономірності розвитку суспільства як соціальної системи і функціонування такої його підсистеми як сфера туризму;
- динаміку уявлень про сферу туризму як соціальний феномен 21 століття;
- сучасні соціальні теорії туризму;
- спеціальні теорії мотивації в сфері туризму;

вміти:

- застосовувати отримані знання для вирішення конкретних професійних завдань;
- визначати і аналізувати мотиви поведінки споживачів туристичних послуг;
- використовувати методи соціологічних досліджень в сфері туризму на практиці;
- визначати поняття культури туристичного обслуговування.

ОПИС КУРСУ

Форми і методи навчання

Курс буде викладений у формі лекцій (18 год.) та практичних занять (16 год.), організації самостійної роботи студентів (60 год.).

Основна підготовка студентів здійснюється на лекційних та практичних заняттях, але у значній мірі покладається на самостійне вивчення предмета студентами денної форми навчання під час семестру. Під час викладання дисципліни використовуються методи навчання: словесні (лекція, пояснення); наочні (демонстрація Power Point); практичні (практичні роботи); робота з підручником (під керівництвом викладача, самостійна робота студентів).

Перелік тем (загальні блоки)

Тема 1. Соціології туризму як наукова дисципліна. Виникнення і розвиток соціології туризму.

Визначення соціології туризму. Об'єкт і предмет соціології туризму. Функції соціології туризму. Основні категорії соціології туризму. Соціологічні ідеї туризму в сумісних з соціально-гуманітарних науках. Становлення соціології туризму: основні теоретичні підходи. Інституціоналізація соціології туризму.

Тема 2. Туризм як соціокультурний феномен. Людина у сфері туризму.

Соціокультурні явища і феномени: сутнісні ознаки. Соціокультурні характеристики туризму. Людина як жива біопсихологічна система. Турист: визначення та соціодемографічні детермінанти. Людина у туристичній сфері: статуси, ролі, типи.

Тема 3. Туристська поведінка.

Поведінка людини: соціологічний дискурс. Туристська поведінка з позицій плюралістичного підходу. Системноструктурний підхід до розуміння туристської поведінки людини. Модель туристської поведінки.

Тема 4. Туристична група

Соціально-групові характеристики туристичних груп.. Соціальні статуси і ролі у туристичній групі. Лідерство і керівництво у туристичній групі. Конфлікти в туристичній групі.

Тема 5. Туристична діяльність.

Структура та функції туристичної діяльності. Класифікація туристичної діяльності.

Тема 6. Туристичні господарчі організації.

Туристична господарча організація: соціологічні підходи. Характеристика туристичної господарчої організації. Механізми побудови туристичної господарчої організації. Типологія туристичних господарчих організацій. Лідерство і менеджмент у туристичних господарчих організаціях.

Тема 7. Інституційні характеристики туризму.

Соціальний інститут туризму: родові ознаки. Туризм як господарчий і культурний соціальний інститут.

Тема 8. Соціальне управління сферою туризму.

Теоретико-методологічні засади управління сферою туризму. Соціологічна концептуалізація управління сферою туризму.

Тема 9. Соціологічні дослідження у сфері туризму.

Методологія і напрями соціологічних досліджень у сфері туризму. Методика і техніка соціологічних досліджень у сфері туризму. Соціологічний аналіз та використання його результатів у сфері туризму.

Рекомендована література

Основна:

1. Горський С В. Соціологія туризму// Соціологія: навчальний посібник. К., 2003.
2. Лукашевич М.П., Шандор Ф.Ф., Мошак С.М. Соціологія туризму: підручник. Київ: Знання, 2015. 303 с.
3. Паніотто В., Харченко Н. Методи опитування: підручник. Київ: Києво-Могилянська академія, 2017. 342 с
4. Сірий Є.В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навчальний посібник. Київ: Атіка, 2004. 480 с.
5. Соціологічне забезпечення управлінської діяльності [Електронний ресурс]: навчальний посібник. КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Мельниченко А.А., Іщенко А.М., Акімова О.А. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 116 с.
6. Соціологія: терміни і поняття: навчальний словник-довідник / за заг. ред. В.М.Пічі [Ю.Ф.Пачковський, О.І.Пташник-Середюк, С.А.Шудло та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2018. 658 с.
7. Черниш Н. Соціологія. Курс лекцій. Львів: Кальварія. 2003. 544 с.
8. Якісні дослідження в соціологічних практиках: навчальний посібник; за ред. Н.Костенко, Л.Скокової. Київ: ІС НАНУ. 2009. URL: https://isoc.com.ua/assets/files/library/gs_ok.pdf

Допоміжна:

1. Лукашевич М.П., Туленков М.В. Соціологія. Загальний курс: підручник. Київ: Каравела, 2011. 408 с.
2. Паніна Н. В. Технологія соціологічного дослідження. Київ: Наукова думка, 2006. 232 с.
3. Пилипенко В.Є., Вишняк О.І., Куценко О.Д. та ін. Спеціальні та галузеві соціології: навчальний посібник. Київ: Каравелла, 2003. 304 с.
4. Сучасні методики контент-аналізу: навчальний посібник / За заг. ред. Костенко Н., Батаєвої К., Іванова В. Київ: Кондор, 2018. 256 с.
5. Albers M J. Introduction to Quantitative Data Analysis in the Behavioral and Social Sciences. John Wiley & Sons, 2017. 219 p.
6. CleffT Applied Statistics And Multivariate Data Analysis For Business And Economics. - Springer, 2019 . 474 p .
7. Cronk B.C. How to Use SPSS A Step-By-Step Guide to Analysis and Interpretation (10th e d). Routlege, 2018. 165 p.
8. Ott R.L, Longnecker M. An Introduction To Statistical Methods And Data Analysis (7th Edition). Cengage Learning, 2016. 1174 p.

Політика оцінювання

- Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба,

працевлаштування, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

- Контрольні роботи проводяться за технологіями тестування або надання розгорнутої відповіді на питання, або поєднання декількох видів контролю.

Поточний контроль								Модульний контроль	Сума балів
Змістовий модуль №1									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	45	100
7	7	7	7	7	7	7	6		

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

Підсумковий контроль за дисципліною – іспит. Іспит складає студент, який виконав усі обов'язкові види робіт, які передбачаються навчальною програмою дисципліни та під час опанування дисципліни набрав 60 і більше балів.

Для студентів, які набрали впродовж семестру сумарно меншу кількість балів, ніж мінімум для іспиту (60) допускається написання реферату за темами лекційних, практичних занять чи самостійної роботи, за які отримана незадовільна оцінка, або перескладання МК, за яку отримана незадовільна оцінка.

Самостійна робота студентів.

Робота студентів складається з самостійного вивчення з певного переліку тем або тем, що потребують поглибленого вивчення. Самостійна робота (СР) контролюється у вигляді тестів, контрольних робіт, колоквиумів і звітів. Питання з тем, що відведені на самостійне вивчення включені до контрольних заходів. Увесь обсяг СР містить завдання які вимагають від студента систематичну самостійну роботу.